

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:

id. SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. **Negyed évre** 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos árákat vesz fel a kiadóhivatal.

Csongrád hazafisága.

Mióta Hegyi Antal kivándorolt Amerikába, az idő óta nem bocsatkodik Csongrád városa hazafias akciókba; vagy ha ezt mégis teszi, akkor ez már csak akkor történik, mikor elszégyenkezik azon, hogy a nemzeti-ség lakta vidékek városai is megmozdultak s ekkor következik Csongrád, hogy tanubizozynságot tegyen arról, hogy még nem jutott Martinique vérfagyasztó sorsára.

A körülmények azt a látszatot mutatják, mintha Hegyi Antallal együtt Amerikába vitorlázott volna Csongrád hazafisága is, mert az ő távozása óta alig fejt ki Csongrád bármiféle hazafias akcióit; jöllehet, hogy arra most leginkább kínálkozik alkalom, s ha nem is a saját, de legalább a várme-gye reputációjának megvédése érdekében közre kellene működnie az országos mozgalmakban.

Mi azonban úgy látjuk, hogy fenti feltevésünk nem felel meg a valónak, mert Csongrád tiszta magyar népének szívében mélyen él a hazafiság, a haza iránti lelkesedés s csupán az kárhoztatja tespedésre, az bénítja

meg működő szerveit, hogy hiányzik a nép éléről a — vezetőség. Hiányzik az, ki kiállva a nép ezrei elé, feltárja az állapotokat a maga meztelenségében s felhívja a népek ezreit a hazafias akció intézésére.

Hiába a szomszéd városok jó példája, hiába a lapok vészkiáltása, Csongrád népére nem bir ingerrel sem ez, sem amaz. Nem mert nincs vezető, nincs irányító személy, ki feltárná a helyzetet s 23000 lélek nevében helyet kérne Csongrád számára a hazafias törvényisztelő városok sorába.

Azt nem hihetjük, hogy Csongrád népe tisztába ne lenne azal, hogy az újabb, alkotmányos korszakban keletkezett törvényeinket, melyek így rendelkeznek ne ismerné:

Az 1867. évi X. törvényzikk világosan mondja, hogy az országgyűlés megajánlása nélkül adót kivetni s beszédni nem lehet.

Az 1867. XII. t.-cz. 12. §-a világosan mondja, hogy a hadsereg időnkinti kiegészítését, az ujonczok megajánlásának jogát az ország, mind a törvényhozás mind a kormányzat körében magának tartja fenn.

Az 1868. XL. t.-cz. 13. §-a világosan mondja, hogy az ujonczjuttalék kiállítása csak akkor történhetik meg, ha a törvényhozás azt azon évre már meg is szavazta.

1886. XXI. t.-cz. 20. §-a világosan mondja, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott adó behajtására, vagy meg nem ajánlott ujonczok kiállítására vonatkozó rendeleteket nem is szabad végrehajtani.

Igy rendelkeznek a törvények; így a törvények szerves összessége: az alkotmány.

— Tergina tanfelügyelőt áthelyezték. A

hivatalos lap utóbbi száma örvendetes áthelyezésről ad hírt, mely szerint Csongrád vármegye basáskodó tanfelügyelőjét, — ki tudvalevőleg a lezajlott országgyűlési képviselő választás alkalmával véres száju kormánypárti kortes volt s a megyei tanitóságra nagy pressziót gyakorolt, s ki törhetlen maradt, vagyis nem adta fel elvét, azt kéréltetlenül elűldözte a megyéből — most a vallás és közoktatási miniszter hevesmegyébe helyezte át s helyébe Schossa Dezső hevesvármegyei tanfelügyelőt helyezte. Különösen az üldözött tanitóság nagy örömmel vett tudomást Tergina elhelyezéséről.

A TISZAVIDÉK EREDETI TARGAZAJA.

Az új otthonban.

— Humoreszk. —

Romantikus hajlamaimnak tudható be, hogy a Liliom-utczában béreltem szobát. Itt fölhalálni véltem ama csendet és nyugodalmat, a mi után sovárogtam. Tévedtem. Már a harmadik este azon tudattal hunytam le szememet, hogyha továbbra is itt maradok, úgy lassan, de biztosan megsüketülök. Sem magamat, sem a csendet nem találtam fel új otthonomban.

A házigazdám minden áldott nap az étaszér csecsebecsét és a gorombaságok tömkelegét hajította neje fejébe. A háziaszszonynak is helyén volt a keze és a nyelve, a miből olyan skandalum keletkezett, hogy elátkoztam születésemnek óráját.

Ha a férj durva volt feleségével szemben, az asszony bosszúja a cselédlány ellen irányult. Néhány percz alatt elmondotta mindazt, a mit lánykorában az álatantból tanult. A cseléd ha feleselt, a természetrajzi előadásait fűszerezte az ősmert konyhai szerszámokkal. Főzőkanál, palacsinta sütő, gyuró deszka stb. csak úgy röpdöstek a levegőben, mint kora tavaszszal a fecskék.

Elvégre is a dobhártyám sincs Besse-

mer-féle aczélból, hogy mindent befogadjon. Füllem a szolgálatot, én a szobát mondtam föl.

Lakás nélkül bolyongtam s már-már azon a ponton voltam, hogy a nyári szezon alatt a városliget enyhét adó fái alatt, valamelyik padon huzódom meg, itt bérlek ingyenes és felette kellemes lakást, de nem tettem. Attól tartottam, hogy az ügybuzgó rendőrség akkor csip nyakon egy-egy éjjeli razzia alkalmával, mikor legédesebben szenderegk.

A gondolatot tehát tett nem követte és estére annyi balszerencse közt és tegyük hozzá: oly sok vizály után bevoultam új otthonomba.

Az első és második napon oly nyomasztó volt a csend, hogy szinte bántott. De azért ugráltam, mint sziklán a kecske örömben, mert megtalálni véltem végre azt a helyet, hol igazán nyugalmat élvezhetek. Itt kétségkívül, a mit jó sokáig elmulasztott, homlokon csókol a Muzsa.

A harmadik nap estéjén nyolczadfél esztendeje készülő drámámon dolgoztam, mikor hirtelen pokoli láрма, orditozás, sírás és jajgatás hallatszik a szomszéd szobából. A toll a kezemből kiesett, a tintatartót (nyilván revolvernek gondolván) megragadtam és rohantam eszeveszetten a szomszédos szobába.

Berontok a házigazdám lakosztályába, hát épületes dolgokat láttam.

A háziur neje kontyát tépdeste, ránczigálta és ordított mint egy sakály. Az asszony körmével esett neki urának — fényes eredménynyel. A kisasszony a pamlagon visított különböző hangnemekben.

Beléptem nem is zavarta őket. Nyilván nem is vettek észre. En meg ott állottam a dühtől, haragtól reszkelve, a szívárvány összes színeit játszva, szólásra készen.

Végre megsokaltam a dolgot és hatalmas hangon szónokolni kezdtem:

— Uram! Asszonyom! Kisasszonyom! Tisztelt család! A csendet megszoktam, a lármát nem. Mivel az előttem lejátszóó jelenetből azt következtetem, hogy ez nem az utolsó, itt maradnom lehetetlen. Ezennel fölmondok. Ajánlom magamat.

Már távozni készültem, de a házigazdám megfogta kabátomat és visszahozott. Óriási csend volt a szobában. A háziur felém fordult, háromszor köhécselt, majd megszólalt:

— Megbocsát kedves Tornyai ur, de önnek nincs igaza. Amit nálunk látni volt szerencséje (?) az kivételes eset. Ugyanis vasárnap a „Kedélyes családapák” asztaltársasága, melynek szerény tagja vagyok egy mulatságot rendez szini előadással, tombolával, világpostával és tánczczal egybekötve. Személyjegy ára 2 kor., családjegy 5 kor.,

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

A mátrai községek háziipara.*)

Aki az egri vásárokon megfordul, nem kis meglepetéssel látja azt a sűrűn egymás mellé telepedett zsbongó tömeget, mely a nagytemplom háta megett, vasárnap délután és hétfőn délelőtt vászonfélék adás-vevésevel tölti az időt. Itt van a mátrai községek háziiparának rövid ideig tartó, de annál élénkebb piacza egy évben négyszer.

Hogy mily élénk piac ez ilyenkor, csak látni kell. A mátravidéki falvak szegényebb népe itt értékesíti csekélyke házifonása és szövésének produktumait, melyek főleg házi használatra alkalmasak, mit az is bizonyít, hogy az egri asszonyok gyorsan elkapkodják, mert jó is, jutányos is.

Az osztrák ipar szállítmányai tehát még nem ölték ki egészen a mátrai községek szegényebb népének ezen háziiparát s az egri vásár még most is elég hangos a palócz asszonyok vászonneműi bazárától.

A palócz községekben még mindig fennáll a kendertermelés, melyet az asszonyok művelnek, áztatják, szárítják, tilolják, fonják és szövik, ősi módon. Az asszonyok ezen pénzelnék. Persze csekély forgalommal. De ez is jobb mint semmi.

Van tehát a mi mátrai falvainkban még most is egy házikultura, melyhez értenek s csak az kell, hogy ez a házikultura belterjesebb és jövedelmezőbb legyen.

A mátrai falvakban a kendertermelés is elterjedtebb lehetne s a háziiparnak bőségesebben adhatná a feldolgozandó anyagot. Ezzel nyerne a szegényebb mátrai föld s nyernének téli foglalkozást a szegények.

Most olvassuk a lapokban, hogy a székelyek hasonló háziiparának előmozdítására nagy mozgalom indult meg s intézkedés történt, hogy a régi ódon szövőszekek helyett új, gyorsabban dolgozó, szövőszekekkel láttassanak el.

*) Ezt a tanulságos cikkelyt a „Hazánk”-tól vevszük át. Szerk.)

katonák és . . . pardon ez nem tartozik ide. Nos, tehát e mulatságon színre kerül egy ötfelvonásos dráma, melynek egyes jeleneteit láthatta maga előtt Tornyai ur. Egész héten szorgalmasan kell próbát tartanunk, hogy sikerre vezessük a drámai jelenetekben gazdag, megkapó, izgalmas részletekben dus, kiváló talentumról tanuskodó darabot, a „Szerelem tébolyultjai”-t

— Hah! — röppent ki ajkamból és a földre roskadtam.

— Mi baja? — kérdé ijedten házigazdám.

— Már semmi, már jól érzem magam, oh engedje meg, hogy megszorítsam a kezét, az egész családja kezét, az egész asztaltársaság kezét, akik e darabban szerepelnek. Végtelen boldog vagyok. E darabot — én irtam.

— Általános gratulálás. Kölsönös bók. Ez éjjel szerzői sikerekről álmodozván, nem aludtam. Az első között láttam magam tündökölni, ragyogni.

Másnap ugyanazon lárma rázott föl merengésemből. Oly végtelen jól esett e lárma, oly szívesen elhallgatta fülem. Beröpültem, hogy darabom próbáit végigélezzem. Eppen akkor törülte képen házigazdám a feleségét. Ahán — gondoltam magamban — messze tartanak már, a 4-ik felvonás 3-ik jeleneténél vannak és elég jól, világosan adják elő.

Heves vármegye legszegényebb része a mátrabeli községek csoportja, hol ősidőktől foglalkoznak a háziszövéssel, melyet csak felkarolni s az új gépekkel ellátni kell, hogy ezeknek a földben szegény községeknek, ugy a földmivelésre a kendertermeléssel, mint a háziszövéssel felélénkítésével munkát s keresetet biztosítsunk.

Ha az egri asszonyok jónak találják a palócz vásznat s nyomban megveszik, ugy tovább is lehet annak piaczat bővíteni.

A kendertermelés előmozdításának gondját a vármegyei gazdasági egyletre biznók. A szövésre s a szövőszekek bevezetésére kellene megtenni a lépéseket.

Hogyha például Pétervásáron a járási főszolgabíró, vagy más mátrabeli érdekelt, a községek előjáróit értekezetre összehívna s ott ugy a kendertermelés, mint a szövés ügyét megbeszelnék s az új szövőszekek megszerzése ügyében lépéseket tennének, a földmivelési miniszterium, az ő szakközvege útján nem késnek segílyére sietni a községnek, minden irányban.

A szövöttekzetek e téren is hasznos működést fejthetnének ki. Gyűléseiken felhívhatnák a népet arra, hogy háziipari készítményeiket gyűjtsék össze s az így összehalmozott munkákat a szövöttekzetek valódi értékesítési szövöttekzetként piacra juttathatná. A városi nagykereskedők is szívesen átvennék a jó és olcsó árut, sőt még célszerűbbnek vélnék, ha egyes központokon a szövöttekzetek maguk állítanának boltot s ezen cikkekét maguk árusítanák el, a nép hasznát növelve és buzdítva azt a fokozott munkálkodásra.

Szentes város felírta az országgyűléshez.

Mélyen tisztelt Képviselőház.

Szentes város képviselőtestülete megdöbbenéssel vett tudomást a közös hadügyminiszternek arról az áldatlan viszonyok

A próbák nagy serényen folytak minden áldott este és a lárma oly jól esett szívemnek, hisz egyik legsikerültebb darabomról volt szó, melylyel vagy tizszer pályáztam ugyan és mindannyiszor visszautasították, de ez nem a dráma rosszágának mint az Akadémiánál és a színházaknál uralkodó klikkrendszernek tulajdonítható.

Igy pergett le hosszas és szorgalmas próbák után egy fél esztendő, anélkül, hogy a darabom színrekerült volna. Faggatásaimra az volt a válasz, hogy a szereplők még nem tudják jól szerepeiket és addig nem léphetnek a nyilvánosság elé. Kudarcot vallani nem akarnak. Belényugodtam.

Egy esztendő után is még szorgalmasan tanulták, próbálták a szerepeket. Megsokaltam. Rájöttem arra, hogy rutul becsaptak, soha se volt szándékuk darabot előadni, koholt dolog volt az egész és azzal az ürügyel, hogy drámát fognak színrehozni, halasztották, leplezték a házigazdáméknál divó rendes zsörtölődéseket, czivakodásokat.

Hogy ezek után mi történt velem, azt nem merem leírni. Lelkiállapotom leírásával nem merek próbálkozni.

Levontam a tanulságot, mely szerint: **Akkor kezdünk okosak lenni, mikor rájövünk arra, hogy szamarak vagyunk.**

Négjusz.

szülte rendeletéről, mely a három évet tényleges szolgálatban kitöltött katonáknak október hó 1-én tul leendő bentartására irányul. Megdöbbenéssel és hazafias aggodalommal látja Szentes város képviselőtestülete, hogy a rendelettel nagy igazságtalanság és méltánytalanság követtetik el fiainkon, kik tényleges szolgálatbeli hatkötelességüknek eleget tettek, a valóban, mélyen tisztelt Képviselőház az országban nagyobb visszatetszést, a lelkeknek általánosabb furdalását alig váltotta ki alkotmányos életünk helyreállítása óta kormányhatósági intézkedés, mint éppen a közös hadügyminiszter ur által f. évi szeptember hó 4-én kibocsájtott fenti rendelet. Izgalomba hozta az nemcsak magát a polgári társadalmat, mely a nemzeti jogok kivívásáért folyó nagy küzdelemnek szóló visszavágást lát a hadügyminiszter ur rendelkezésében, de érthető és jogos felháborodást szült a katonaságban, amely mintegy falanképen lön homlokterbe állítva a nemzeti küzdelem vezetőivel szemben, a közös hadügyminiszteri reudelet a 3 évet kiszolgált katonákat egyéni szabadságuktól fosztja meg, anyagi viszonyaikban mélyen sérti s az által, hogy a szolgálat meghosszabbítás indokául az országgyűlési ellenzék által folytatott hazafias küzdelem van elébük állítva s így az egész intézkedés a politikai zománczával bevonva: **czélzatosan kényszerítve van a katonaság bizonyos politikai akciót a saját érdekeivel szembeállítani. És itt látjuk a veszedelmes tendenciát, mely a katonaságon elkövetett szándékos sérelemmel a nemzeti jogok kivívásának lehetősége elő kíván akadályt gördíteni.**

Mélyen tisztelt Képviselőház! Felesleges annak bizonyítása, hogy a neheztelt rendelet országos törvényünkbe ütközik, mert hiszen kétségtelen, hogy az 1867. XII. t.-cz. 12-ik §-a a katonai szolgálati időnek meghatározását a törvényhozásnak tartja fenn s így annak a közös hadügyminiszter által elrendelt meghosszabbítása egyenesen törvényellenes. És azt is felesleges dokumentálnunk, hogy a törvénytelen hadügyminiszter ekként a magyar országgyűlés jogkörébe nyul be s alkotmányjogunkba ütközik. A mi célunk csak oda irányuló kérelem, hogy nemzeti létünknek, — ezer éves hazánk fennállásának legfőbb biztosítékát: alkotmányunkat ne engedje a törvényhozás illetéktelen beavatkozással érinteni, ne engedjen a törvényhozás rést ütni, hogy rajta az abszolutizmus beférkőzhessen. Szentes város közönsége a nemzeti áramlattal együtt érez, kívánja, hogy a közös hadügyminiszter jelzett rendelete visszavonassék, ugyanazért azon kérelemmel járul a mélyen tisztelt Képviselőház elé, hogy:

tekintettel arra, mikép a közös hadügyminiszternek a három évet kiszolgált katonáknak október hó 1-én tul leendő bentartására nézve kibocsájtott rendelete közzgazdaságilag hátrányos, az az egyéni szabadságot sérti, törvényellenes s a magyar törvényhozás jogaiba ütközik: mondja ki a mélyen tisztelt Képviselőház, hogy a magyar szent korona országainak területén érvénytelen s a kormányt annak végrehajtásától eltiltja.

Kiváló tisztelettel

Szentes város képviselőtestületének 1903. szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Bugyi Antal s. k. Dr. Mátéffy Ferencz s. k. főjegyző. polgármester.

UJDONSÁGOK.

— **Október 6.** Szomorú emlékek fűződnek e naphoz. Ha fát volt borított is a magyar nemzet a mult, mégis csak feltépődik a behégedt szív, midőn el érkezik a gyászteljes 1849. október 6. évforduló napja. Az aradi vár sánczai megnépesednek s leborul e helyt a magyar nemzet, hogy a nagy marttyrok iránt lerója a nemzet kegyeletét — a visszaemlékezésben.

— **Személyi hir.** Porubszky József plébános, ki makacs rheumatikus bántalmaira, a budapesti fürdők egyikében keresett üdülést, az elmúlt szerdán haza érkezett. Sajnálattal említjük meg e helyt, hogy plébánosunk nem találta fel a budapesti fürdőben remélt gyógyulását.

— **Megváltoztak a hivatalos órák.** A szegedi pénzügyigazgatóságnál a f. hó elsejével megváltoztak a hivatalos órák s ezentul nem mint eddig, reggel 8 órától 12 óráig; hanem d. u. 3 órától 5 óráig, vasár és ünnepnapokon pedig d. e. 9 órától 11 óráig tartatnak a hivatalos órák.

— **Szent Mihály napja.** Magyarázatra nem szorult felvonulások haladtak végig a tén a fő-utcán: Csekély értékű lim-lommal megrakodt kocsik, utána kötve egy-két sóvány malacz, melyet ketten hároman terelgetnek a kocsik után. A képet szemlélve, nem sokat kell gondolkozunk, hogy eltaláljuk, miszerint a lakásváltatások ideje Szent Mihály napja van ma. Ilyenkor, kiket a gondviselés meg nem áldott egy kis hajlékkal, új lakásba költöznek, hol talán olcsóbb bér mellett húzhatják meg magukat a tél fagyá ellen, vagy talán nem is kell fizetni, hanem bizonyos ideig tartó napszámmal ledolgozza a család fenntartó a házbért. Sok kellemetlenséggel és fáradsággal jár a lakásváltatás, mit csak azok tudnak megérteni igazán, kik ezeket a kellemetlenségeket kénytelenek átélni.

— **Tűz.** Nagy tűz volt a f. hó 2-án este 10 óra tájt a Jegenye-utcában, mely alkalommal Kallai Imre, alig három éve épült új, zsindelfedélű háza esett a romboló elem martalékául. A nagy kiterjedésű épületen rohamosan terjedt el a tűz, ugyanynyira, hogy a ház csendes álomba merült lakóinak alig volt ideje a menekülésre; öltözködésre pedig éppen gondolni sem lehetett a fejvesztve menekülő lakóknak. A tűzoltóság megérkezésekor a ház fedele pár ölet kivéve lángokban állt, derék tűzoltóságunk azonban ezt a pár öl fedélzetet is megmentette, nemcsak hogy a romboló elem tovaterjedésének útját állta.

— **Megváltozott vasuti menetrend.** A vasuti menetrend Csongrád és Félegyházára induló vonat járat beszünttetett s helyette — a régebben közlekedő — d. e. 9 óra 15 perczkor induló vonatjárat léptetett életbe. E vonalon a többi vonatjáratok nem változtak. A fővonalon, Szeged—Budapest között, a vonatjáratok menetrendjében, az eddigi menetrendben, csak itt-ott pár percz változás állott be a nyári menetrendtől eltérőleg.

— **Szüret.** A szüret ideje október hó elsejére lett engedélyezve, mely e napon meg is indult teljes erővel. Igen sokan meg is szedtek a hét folyamán, kiknek állítása után mondhatjuk, hogy legtöbb helyen a tavalyi terméshez képest csak féltermés volt ez évben. Daczára annak, mivel más helyeken kielégítő termések voltak, nálunk nem kell magasabb áron a must, mint tavaly. Akik ezideig nem kezdték meg a szüretet, azok hétfőn kezdik azt meg s szombatig befejezést is nyer határunkban a szüret.

— **Határozatok — felebbezések.** A f. évi szeptember hó 11-én tartott községi közgyűlésen tárgyalatott a községi költségvetés, mely az előző évi költségvetésektől eltérőleg állítottatott egybe. Az eltérés pedig az, hogy amit eddig a városnak pénzért teljesítettek egyes arra hivatott egyének, azt már a jövő évben némelyik csekélyebb fizetésért, mások pedig ingyen teljesítsék. Hát, hogy kap e Réti Ferencz községi képviselő oly sült bolond iparost, vagy más vállalkozót, ki a községnek ingyen dolgozzon, arra kíváncsiak vagyunk.

Azt azonban biztosan állíthatjuk, hogy Réti Ferencz sohasem volt oly nagy lelkű, hogy ingyen kezelte volna az árvák vagyonát, pedig hát az nemesebb cél lett volna, mint hogy valaki a városnak ingyen szolgálatokat tegyen. Hogy pedig oly ijesztő mértékben terjed a szocializmus országszerte, azt hasonló eljárások közt nem lehet csodálni, mert akkor, mikor a város maga is annyira ki akarja használni a munkaerőt, hogy egyes szegény iparosoktól, — kik két kezük munkájával tengetik életüket, — ingyen munka végzést kíván, akkor az a magán munkaadó mily eljárást követhet, a munkással. Az munkabér elvonás, meg nem bocsátható lelkiismeretlenség. Hogy pedig Réti Ferencz községi képviselő munkabér elvonási erőlködése, mily érzékenyen érintette az érdekelteket mutatja az, hogy eddigelé a költségvetés következő pontjai ellen adatott be felebbezés: A kertész fizetésének törlése, a mezőőrök fizetése, a kályhák ingyenesztitása, szesz és huszfogyasztási adó beszedés, rendőrbiztosi ruhailetmény elvonása, tankötelesek összeírása és tantermek fűtése tárgyában.

— **Szüreti mulatság.** Közönségünk általában szívesen vesz részt a szüreti mulatságokon, mivel azok sokaita több élvezetet nyújtanak, mint a tánczvigalmok. E mellett bizonyit az Iparos Ifjak által az elmúlt vasárnap a Magyar Király szállóban tartott szüreti mulatság fényes sikere is, melynek ugy erkölcsi mint anyagi sikere nagyban felülmúlja a rendezni szokott tánczvigalmak „sikerült”-nek nevezett eredményét. A mulatság mindvégig kedélyes hangulatban folyt le s a különféle jutalmakért nagy volt a versenyzés. A 40 kilos, díszes szőlő koszorú, Pitrik Etelka kisasszony nyerte el, mint aki a világpósta útján legtöbb levelező lapot kapta. Akiknek pedig kilátásuk volt a koszorút, megnyerni, de nem sikerült, azok azzal vigasztalják magukat, hogy Ent postás eliskasztotta a képeslapjaikat, különben ők nyerték volna el a szőlőkoszorút. Ajánljuk is a postásnak, hogy ne mutatkozzék az utcán, mert akadnak olyanok, kik nem várják be az újévet, hanem előbb ki adják a ferge postásnak a — borralalót. A négyest mintegy 100 pár tánczolta. A mulatság késő reggeli órákban ért véget, mihez nagyban hozzá járult azonkörülmény is, hogy a mulatság színhelye oly szépen volt dekorálva, hogy méltán megérdemelte a tündérkert nevet.

— **Egy új szövetkezeti bolt.** A helybeli Ker. Fogyasztási Szövetkezet ismét egygyel szaporítja vas-fűszer és rőfös üzleteinek számát. Legutóbb Alpár községben állított fel fiókot, hova mintegy 5000 korona értékű árut szállított el a mult hét folyamán. Közlebb Tömörkény községben szándékozik ismét egy fiókat nyitni a mi ker. szövetkezetünk, mely ma már oly nagy kiterjedéssel bír, hogy az ország legnagyobb forgalmu szövetkezete. S hogy a keresztény fogyasztási szövetkezet ily szép eredményeket mutat fel, annak egyik legfőbb tényezőjét a helyes vezetésben és nagy körültekintésben látjuk. Nagy öröme is szolgál ez az örvendetes haladás mindazoknak, kik a nép érdekeit szolgáló intézményeket szívesen látják.

— **Tilos.** A főutcán minduntalan látni legelésző jószágokat. A főszolgabíróság most szigorú hangon hajtja fel az előjáróságot, hogy az utcán korbórló jószágokat be kell hajtani a község házára s annak tulajdonosát a hajtópénz és tartási díj megfizetésén kívül hozzá kihágásért fel jelenteni el ne mulasszák. Jó lesz tehát vigyázni a jószág tulajdonosoknak állatainkra, ne hogy megbírságotatásuk után okuljanak.

— **Nyilvános nyugtázás.** Az iparos ifjak által, mult hó 27-én a Magyar Király szállóban az alakulóban lévő Iparos Dalárda javára tartott szüreti mulatság alkalomával a jótékony cél iránti tekintettel az alábbiak voltak szívesek felülfizetni: Porubszky József és Ujhelyi Nándor urak 4—4 kor, Papesik Juliska kisasszony 4 kor, Kádár György, Kacziba István és ifj. Szilber János urak 2—2 kor, Farsang Félixné asszony 2 kor, Krigler Lajos és Makay Gáspár urak 1 kor. 60 fill. Heintzel Jánosné asszony 1 kor. 60 fillér, ifj. Réh József ur 40 fillér, Fodor János, Mernyó Mátás és Kovács N. urak 20—20 fillér. A nemes szívű adakozóknak ez uton mond köszönetet szives adományaikért a Rendezőség. A mulatság tiszta bevétele 100 korona volt, mely összeg rendeltetési helyére adatott.

— **Tanítójelöltek mint tűzoltók.** Szegeden az önkéntes tűzoltók két hónapos tűzoltói

tanfolyamot szerveztek a szegedi katolikus tanítóképző intézeti növendékek számára. A tanfolyamon mindazon elméleti és gyakorlati ismereteket elő fogják adni, amikre egy jól kiképzett tűzoltónak szüksége van s alapos oktatást nyernek a hallgatók az embermentésről és a baleseteknél való első segélynyújtásról is.

— **Gyilkos villámcsapás.** Szeged határában f. hó 1-én délután heves zivatar volt, orkánszerű széllal. A villám a Szögi tanyán beleütött az épületbe, amelynek tetején két ember éppen a zsindelyt javíttatta. A villám mind a kettőt agyonujtotta és fögyújtotta a házat, a szakadó zápor azonban eloltotta a tüzet.

— **A csongrádi műkedvelő és dalos kör.** Az önálló iparosokból alakult daloskör és műkedvelői társaság holnap este közgyűlést tart, amelyen a szervezeti szabályokat és a működési programot fogja megállapítani. A dalosok egyhágu és együttes elhatározása az, hogy tíz évi időtartam alatt a befolyó jövedelem arra fordíttassék, hogy Csongrád város közönségének legyen egy díszes, művészeti czélokra alkalmas szinköre, a hol nyáron színelőadásokat tarthassanak. A kör a téli hónapokban (nov.—márc.) 5 havi előadást, havonta egyet-egyet rendezne Katalin napján, farsangkor és Pünkösdkor egy-egy hangversenyt rendez azok jövedelmeit 24 óra alatt bankba elhelyezi s minden év végén az addig gyűlt pénzt visszaadja a Város közönségének, illetve átadja az előjáróságnak, oly czélból hogy a szinkör építés részlet fizetéseihöz hozzá járuljon. Mert ha jövőre a várost az állam és, a közönség is fogja segíteni, $\frac{2}{3}$ -ad részben — akkor a város egy olyan szép szinkörhöz fog jutni, amilyen nem lesz messze földön s a közművelődésben gyorsan fog haladni ez a Tiszapartí derék város. Adja Isten, hogy ugy legyen.

— **Pénzhamisító elfogatása Szentesen.** Dóczi Imre e gyanuk alatt a rendőrségre állítottatott. Itt azonban tagadta, hogy a vilgói korcsmában bárkinek is fizetett volna, azt azonban elismerte, hogy egy éjjeli mulató helyen rossz pénzzel akart fizetni, de nem vették el tőle. Azt is elismerte, hogy 2 drb hamis forintosa volt, azonban azt a Kossuth-utcán váltotta egy előtte ismeretlen gyerektől. Ez a két hamis pénz ma is megvan, átadta az édes anyjának. Az anyja kihallgatattván, tagadta, hogy fiától hamis pénzt kapott volna. Vallatás közben különben annyiszor jött önmagával ellenkezésbe, hogy több ízben kijelentette: „nem bánom hát akármilyen történi velem, megvallók mindent! De mindig meggondolta magát — és elállott az igaz vallomástól. Dóczinak különben alighanem több büntársa van s azokat igyekszik menteni.

— **Uj szivarok.** Október 1-től két fajta-val több szivarból választhat a dohányzó Magyarország. A hivatalos lap mai számában ugyanis a pénzügyminiszter kihirdeti, hogy október 1-től kezdve két újfajta szivart bocsátanak forgalomba. Az egyiknek a neve Rozita és ennek az ára az árusok részére 100 drbként 7 kor. 20 fill., a fogyasztók részére: drbként 8 fillér; a másiknak a neve pedig Delicias és a különlegességek sorát gyarapítja. Ez az utóbbi szivar öt darabonként papírdobozban csomagolva kerül elárúsításra és egy ilyen doboz ára 60 fillér lesz.

— **Hegyközség alakulás.** A főszolgabírói hivatal a községtől hivatalos kimutatást kér Csongrád szőlőterületének mennyiségéről, az idei szüret must hozamáról és a permeterzett területek katasztrális holdakban való kimutatásáról. A hivatalos kimutatást november hó 10-ére kéri be a főszolgabírói hivatal. Ezek szerint erős a kilátásunk arra, hogy Csongrádon még ez év folyamán megalakul a hegyközség. Mi kívánatos is, mert már így is, mint az Orsz. Szőlőszeti és Borászati felügyelőség 1356. sz. átiratában tudatja, hogy a Csongrádi hegyközség 721-iknek alakul az országban.

— **A felakadt Saul.** Kurczi, helyesebben Mezei Péter tömörkényi illetőségű suhancz nem a legjobb hírnévként örvend odahaza, szülő falujában Tömörkényen. Mezei az elmúlt hetivásár alkalmával nálunk is bemutatkozott, míg a piacon Patyi hentesből egy darab

szalonnát elemelt. Patyi nem vette észre a tolvaj ügyesen végzett mütétjét, hanem mások figyelmeztették rá, mire a rendőr után kiállt. A rendőr elő is bukkant a piaci asszonseregéből s utána iramodott az már akkor gyors menetben távozó Mezei után, ki a rendőrt észrevéve a futásban keresett menedéket s hogy üldözőjét megteveszsze, beugrott a most épülő Dobai-féle házhoz, melynek udvarán végig futott s az alsó rováson keresztül akart ugrani, ez azonban rosszul sikerült s fenn akadt a rovás tetején mint Saul a fa ágára, azaz mégsem egészen úgy mert Saul a hajánál fogva akadt fel; neki pedig felső ruhája akadt meg a rovás vas szegéibe. Kellemetlen helyzetéből az oda toppant rendőr szabadította ki s nyomban fel kísérte a rendőrségre. Mezei itt tagadta tettét s mikor a tanúk szemébe mondták, hogy látták azt is, mikor futás közben eldobta a szalonnát a kutyáknak, mik a ritka falaton nagy kutyaharczott rögtönöztek, akkor azt mondta, hogy ő csak nézte a szalonnát, mert venni akart, de mert megijesztették, hát eldobta azt, de ő úgy emlékezik, hogy vissza dobta a Patyi asztalára.

— **Hódmezővásárhelyen** az országos vásár október hó 10—12-ik napjain fog megtartani. Sertések felhajtása tilos.

— **Oktober.** Minden elmúlik a földön. Még a vénasszonyok nyara is. Eltűnt, elmúlt a nyár, oda van szeptember is. Busan köszönt be hozzánk október s hogy kalapját deresedő fürteiről leemelje, sárgultan potyognak le a kalapja köré falombokból font koszorúnak levelei. A napsugár tüze kihűl, a föld didereg. Künt a mezők letarolva állanak. Rengő, hullámzó kalászerdő, zöldelő kankorica-táblák helyét bus avarral hintett tarlók, ugarok foglalták el. A mezők idei élete már bevégeződött, a mi mozgás észlelhető még rajtuk, az már a jövő előkészítése: szántás, vetés. Bent a városokban is bus érzelem fogja el a lakosokat, elmúlt a nyár, itt az ősz, jön a tél. Nagyvárosi kaszárnyákban meg teljesen reményvesztetten busong az önkényesen bentartott legénység, kiket most az idén nem vált fel vidám ujoncz-sereg. Busul, kesereg, mignem egészen elkecsereedik. Csak az a szerencse, hogy nem tavasz van, csak ősz. Ha tavasz volna, felpezsdülne a vér s nagy veszedelemnek csiráját locsolgatná hullámszája. De csak ősz van: a lemondásnak, elcsüggedésnek ideje. Ősz van, megvárják a telet s akkor — talán haza eresztik őket.

Tür tábornok emlékiratai. Mikor Világos után, az elnyomatás szomorú napjaiban, a magyar nép arra gondolt, hogy fegyverrel vivja vissza a szabadságát, akkor a Messiásként várt Kossuth Lajos mellé még egy szabadítót képzelt: Türr Istvánt, akit 1860 óta Garibaldi legkiválóbb bajtársa gyanánt ünnepeit az olasz nemzet és egész Európa.

Türrt a magyar emigránsok már rég ismerték akkor: 1848—1849-ben nem harczolt ugyan a honvédség sorai közt, de olaszföldön magyar légiót szervezett, Világos után Mazzinival éveken át zaklata az osztrákokat; küzdött a reakció ellen 1849-ben Bädenben, 1855-ben a krimiai szövetségesek szolgálatában, 1857-ben a cserkeszeket lázította, 1859-ben Garibaldi mellett harczolt, majd a délszlávok közt agitált és a „marsalai ezer” expedíciójában világhírűvé tette nevét. Számos harczterén vitta ki altábornagyi rangját, és mindig csak a magyar ügyért harczolt. Rokonságba jutván a francia császári családdal, nagy összeköttetéseit fontos diplomáciai missziókban érvényesítette és aktív szereplő volt nagy horderejű és a magyar ügyre visszaható európai eseményekben. A kiegyezés után itthon és a külföldön nagyszabású közgazdasági alkotásokkal foglalkozott. Az utóbbi husz év alatt a magyar állam jöhire, a népek szabadsága és Európa békeje érdekében publicisztikai tevékenységet fejtett ki nagy világlapokban és nemzetközi kongresszusokon. Évek óta állandó munkatársa a Magyar Hírlap-nak, amely kizárólag közli cikkeit. Ezen sokoldalú szereplésének hatvan évre terjedő nevezetes mozzanatait Türr István megírja most az emlékirataiban, melyeknek közlését a Magyar Hírlap kezdi meg az októberi negyeddal. Ugyancsak most kezdi meg a Magyar Hírlap a „Tolvaj? Gyilkos?” című szenzációs angol regény közlését. A Magyar Hírlap-nak, a független, szabadelvű, a magyar nemzet jogaiért lelkesedéssel küzdő napilapnak előfizetési ára negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. Kiadóhivatalának címe: „Magyar Hírlap” Budapest, V., Honvéd-utca 10.

— **Férflak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legesodálatosabb csodaszert, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvezett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a házi orvossággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngeség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már éveken át tartó betegségeket. Öregék és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulirt czimen írhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezelétes végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződést arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivételt nem tesz, bárholnan írhat magyarul az orvosságért, mit titoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet követezőképpen kell címezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing Fort Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

Anyakönyvi bejegyzések.

Szeptember 26-tól Október 3-ig.

Születések: Kanpfner Mária, Kovács Márton Mihály, Katona Mihály, Nagy Veronika, Biró Imre, Kovács Imre, Kádár Piroška, Fölföldi Anna, Keller Francziska, Juhász Mihály, Kása Pál, Forgó Mihály, Deák József, Mészáros Mária, Kátai Margit, Horváth Varga Imre, Borbás László Dénes Sándor, Kacziba János, Heringer Teréz, Horváth Erzsébet, Juhász János, Kohn Margit, Megyesi Ferencz.

Halálozások: Kapus Francziska 48 éves, tüdőgümőkór. Kovács Imre 1 napos, veleszületett gyengeség. Sebestyén Mihály 12 hónapos, bélhurut. Bartok Erzsébet 17 hónapos, bélhurut. Kanpfner Mária 4 napos, veleszületett gyengeség. Binét Erzsébet 12 hónapos, bélhurut. Szabó János 10 napos, görcsök. Kádár Juliánna 3 hónapos, bélhurut. Kátai (Urban) István, 26 napos, veleszületett gyengeség. Forgó Erzsébet 63 éves, tüdőtagulás. Donka János 20 éves, tüdőgümőkór. Gál István 51 éves, tüdőgümőkór. Zetkó Anna 2 éves, bélhurut. Győri József 4 éves, bélhurut.

Eljegyzések: Nagygyörgy Balázs, Vass Juliánával, Paróczai István, Justin Erzsébettel, Megyesi János, Német Francziskával, Kocsis István, Koller Máriaival, Fábian György, Sarusi Piroskával. Lekrinczki Ferencz, Bori Máriaival.

Házasságkötés nem volt.

Közgazdaság.

Franciaország bortermése.

Köztudomású dolog, hogy Franciaország bortermelése oly óriási, hogy sok bort fogyasztó népessége is alig képes saját termését elfogyasztani. Ez az oka annak, hogy a közönségesebb asztali borok olyan olcsók, hogy vendéglőkben a bor ára külön nem igen számítottatik fel, még akkor sem, ha az ebédhez adott mennyiséget a fogyasztó meg is ismételte. E körülménynek nem csak az az oka, hogy Franciaországban nagyon sok a szőlő, de főleg az hogy e szőlők óriási terméseket adnak, a mi természetesen folyomány a kitünő kezelésnek, művelésnek és trágyázásnak, különösen nagy mennyiségben használtatnak műtrágyák, a melyeknek használata körül a következő fontos tapasztalatok szereztettek.

1. A chilisalétrom, kénsavas-káli, szüperfoszfát együttesen alkalmazva adta mindenkor a legnagyobb termést. Chilisalétrom nélkül a termés általában mindig jelentékenyen kisebb volt.

2. Ha mind a három tápanyagot kellő mennyiségben alkalmazzuk, akkor nemcsak a

termés fokoztatik a lehető legnagyobbra, hanem az érés is gyorsabb és a must cukortartalma is növekedik.

3. A három trágyaféle úgy alkalmaztatik, hogy a szüperfoszfátot és kénsavas-kálit még ősszel, lehetőleg a téli esőzések beállta előtt kell kiszórni és mélyen bekapálni; a chilisalétromot pedig márczius végén április elején szórjuk ki és sekélyen kapáljuk be. A trágya kiszórását nem tövönként, de soronként eszközlik, a mely eljárás nemcsak jobb hatásának bizonyult, de géppel is eszközölhető.

Az alkalmazott műtrágya mennyisége elég nagy, a mennyiben hektáronként (két magyar hold) rendszeren 200 kg. chilisalétromot, 200 kénsavas kálit és 400 kg. szüperfoszfátot alkalmaznak.

Magyarországon az országos növénytermelési kísérleti állomás által végzett szőlőtrágyázási kísérletek ugyanazt bizonyítják, hogy legjobb és biztos eredmény csak akkor várható, — de akkor azután elmaradhatatlan — ha a fentebb jelzett mindhárom műtrágya nyer alkalmazást. Különösen homok talajokon a szőlők műtrágyázása multhatatlanul szükséges, mert azoknak termzőképessége csak az esetben tartható fenn, ha talajuk kellő mennyiségű trágyával ellátatik. A sok istállótrágya pedig nem volna alkalmas e célra, mert a talaj költségét fokozza s esetleg immunitását tönkre teszi.

CSARNOK.

Magyarok királya. *)

Magyarok királya!
Mit csinálsz te velünk?
Hát mi jót már tőled
Hiába remélünk?
Ha könnyezettél: sirtunk;
S te ugy szeretsz minket,
Hogy egyre feltéped
Régi sebeinket?

Két kezéd van, felség,
Mienk csak az egyik;
Mért láttuk oly ritkán
A másikat eddig?
Jobbodat az osztrák
Fogja diadallal;
Mifelénk mért sujtasz
A mostoha ballal?

Mind, ami kegy, pompa,
Mért jut a czudarnak?
S mért türöd, hogy minket
Te nevedben marnak?
Mért vagy Bécsben otthon
S csak vendég minálunk?
Mikor mi elébed
Igaz szívvvel állunk.

Jaj, hogyha megszünik
A mi sok panaszunk,
S ennyi bánatomra
Nagyon megharagszunk:
Meg nem pihen addig
Haragunk kaszája,
Mig szabadá nem lesz
Magyarok hazája.

Tizenhárom sebből
Vérzett ez az ország;
Ősi szabadságát
Pribékek elorzák;
Kedvedért a nagy gyászt
Mély sirba temette;
Mért vijjog hát vércséd
Még most is felette?

Az a gyűlölt nótá
Mért ingerli vérünk?
Neked, mi királyunk
Egy nótát sem érünk?
Az a két szín mért csap
Orczánkba galádul?
S mért ne igyunk mámost
Rákóczi dalából?

*) (Rudnyánszky Gyulának e költeménye miatt a „Debreczen” cz. lapot elkobozták, a szerkesztőt királysértés és izgatás miatt pörbe fogták, de az esküdt-bíróság fölmentette a szerkesztőt.)

Magyarok királya!
Szívünket mért téped?
Hisz nincs a magyarnál
Hűségesebb néped.
Nagy a bizodalunk,
Hires a hűségünk —
S ezért mi örökké
A gyehennán égünk?

Te vagy az oltárunk,
Te az imádságunk:
De jaj, ha mi egyszer
Véres rendet vágunk!
Hogy ha elfecsérel
Legdrágább javunkat,
Magyarok királya,
Rettegj haragunkat!

Mert ha . . . úgy, mint akkor,
Ujból fegyvert fogunk
Hogy azzal vivjuk ki
Istenadta jogunk,
Jaj ha mi még egyszer,
Véres rendet vágunk:
Isten káromlássá
Válik imádságunk! . . .

Üres hordók

minden nagyságban kaphatók LEIPNIK és SPITZER eczetgyárában Szentesen.

Csődtömegeladás!

Dr. Molecz Lajos ügyvéd tömeg gondnok közhírré teszi, hogy a vagonbukott Rosenfeld R. divatárú cég tömegéhez tartozó árukészlet kisebb tételekben, 1903 évi Október hó 7-én reggel 9 órakor kezdődő árverésen a piactéri Tekulics-féle házban lévő üzlethelyiségben eladatni fog.

! HORDÓK !

Ujjak és használtak nagy választékban minden nagyságban jutányos árért kaphatók Ausländer Jenőnél.

Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak csász. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria.

Piesting.

Tisztelettel felkérem, sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle antiartikus és anti-reumatikus vértisztító teát postautárvét mellett küldeni. Többben, kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszerért, s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

Ismételten köszönetet mondok e jó orvosságért, mert tudom, hogy a télen 3 hónapig feküdtem és az Ön csodahatású teája engemet kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodahatású teát bevinné.

Teljes tisztelettel Steiner Mátyás.

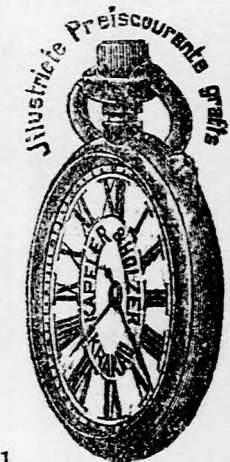
Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárak és drogeriákban.

Egy koronéart portómentesen küld az orvosszövetség sorsjátékához egy sorsjegyet az

Országos Sajtóiroda,
Budapest, Kemény Zsigmond u. II.

Huzás már október 10-én.
1840 nyeremény. I főnyeremény 40000 K.
Legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben 50000 korona.

I korona Szerencse fel! I korona sorsjegy

Sohasem kínálkozik az életben oly ritka alkalom, hogy csak 2 frt. 96 kr.-ért következő remek árnyújteményt kaphatni 12 darab. 2 frt 96 kr.

1. Nickel horgony-rem zsebóra pontosan járó 3 évi jótállás mellett. 1. Valódi goldin páncélláncz vagy nickel, 3 drb. valódi goldin gyűrű legújabb facon Simmil briliánszal 2 drb. igen finom goldin nyakkendő, 2 drb. valódi goldin fülbevaló legújabb facon. 1 tok horgonyóra számára. 1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy nickel zsuzsu a lánczra. Nem tetsző tárgy késéggel kicserélhetnek, vagy ára visszatérítetik, miáltal minden risico ki van zárva. Hasonló hirdetések utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz előleges kiűzetés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzer
óra és aranyáru gyári raktár nagybani elárúítás
KRAKAÓ, Dietel-utca 68 (Austria.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENDT

czipőfénymáz fekete és sárga czipők minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és fényerém világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt tartossá teszik. Elviselt, toltosczipők rásga, vagy barna bőrből a Lyosin (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gári raktár Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

Már

1 koronáért

50.000

korona nyerhető.

ORVOS- SORSJÁTÉK

BUDAPEST, VÁCZI-UTCZA 17/a.

Már

1 koronáért

50.000

korona nyerhető.

Főnyeremény 50.000 korona érték.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Miután a huzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennél fogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessenek késni, hanem nagybecsű megrendelését sziveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a huzás már

f. évi október hó 10-én lesz.

Orvos-sorsjáték központi irodája:

Budapest, IV., Váci-utca 17/a.

Sorsjegyek a következő üzletekben kaphatók helyben:

Bagossy József, Váradi Jakab és

minden dohánytözsdeben

ÉRTESÍTÉS.

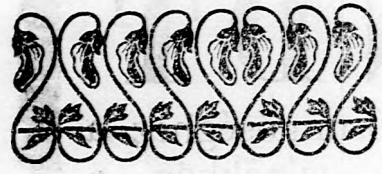
Alulírott tisztelettel értesitem Csongrád t. közönségét, miszerint helyben, Erzsébet-utca 26. sz. alatt (Turi Kis Márton ház) a mai kornak megfelelő

MOSÓ és VASALÓ INTÉZETET

nyitottam. Fehérnemű mosást, vasalást és fényezést szakavatottsággal végzem. Szíves pártfogást kér **TARJÁNYI SÁNDORNÉ** mosó és vasaló intézet tulajdonos.

Azonnal kiadó

egy különálló népkertbe nyíló udvari lakás. 2 egymásba nyíló szoba, konyha, kamra. Bővebbet Fekete Rozáliánál népkert mellett.

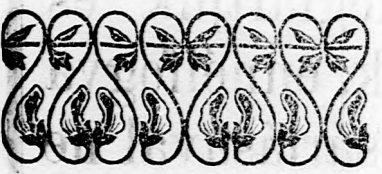
Varrógép szétküldés
BÉCS, VI.,
Mariahilferstrasse 62. **Strauss.**

Előnyösen ismert szétküldés tanítók hivatalnokok és egyesületek tagjainak.

Minden zörgés nélkül varr, s könnyű járatu, egyszerű szerkezetében feltűnően elegans a legutóbbi idők legfőbb tökéletesebb vívmánya. Ez idő szerint a legelőnyösebb családi gép lábajtásra, bezárnható fedéllel.

Elektra 5 sz. 41 frt. — 4 heti próba idő és 5 évi írásbeli jótállás biztosítatik.

Azon gépek, melyek a próba időben nem működnek kívánalmiszerűen, saját költségemre visszaküldhetők s készséggel visszaveszem. Tanítóknak, hivatalnokoknak, nem különben privát személyeknek sok ezer WERTHEIM varrógépet teljes megelégedésre szállítottam, amelyek bármelyikre megtekintethető. Kérjen elismerő leveleket és árjegyzéket!

Tankönyvek
jutányos áron
kaphatók:
Szilber János
könyvüzletében.

CREME IDEAL

A legjobb kéz- és arczkenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrküritést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulasztások előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kültetésben ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 30 fillér. — Kapható a főniktárban

VÖRÖS KERESZT
GYÓGYSZERTÁR
TORONTÁL-SZÉCSÁNY.

CSONGRÁDON:
Wiesner Lajos gyógyszerész úrnál „SZT.-RÓKUS” gyógyszerészertár.

Betegek egészségesek lettek, gyengék erősek lettek.

Kiváló ételíxir, híres orvos tudósról állít fel, mely minden ismert bajt gyógyít. A csodával határos gyógyítások érettek el vele. A régi világ titka, a hosszú élet, mag van fejte.

Évek hosszú során át türelmesen tanulva és kutatva a múlt poros aktáiban és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a

csodás kijelentést teszi, hogy ő az ételíxirt feltalálta és képes vele délszaki gyökerek keverésének segítségével, melyeket csak ő ismer és melyekből az ételíxir előállítatik, a mi gyümölcse az évek óta tartó kutatásának, minden betegségét, mely az emberi testet bántja, meggyógyítani. Semmi kétség, hogy az orvos ez állítása valóság és a csodálatos gyógyítás, melyet naponként elért, nagyon is mellé bizonyít. Elmelete, melylyel előhozakodik, észbeli, széleskörű tapasztalatokon nyugszik, melyeket éveken át az orvosi praxisban szerzett. Egyszerű szedvő se mulasztja el a csodás ételíxirt, mint a hogy ő nevezi, megpróbálni. Egyes gyógyítások kiválóan figyelemreméltók s majdnem hihetetlenek, ha nem bizonyítanák hitelt érdemlő tanul.

Az orvosok által feladott betegek családjuknak és barátjuknak teljes egészségben visszaadattak. Rheumatizmus, neuralgia-gyomor-, máj-, vese-, vör- és bőrbetegségek és helyrehozott elűnnek mint bűvészet által. Főfájás, derékfájás, idegesség, hideglelés, aszkór, köhögés, hűlés, katarhis, bronchitis és minden torok és tüdőbaj vagy más egyéb szervek megjavulnak oly idő alatt, mely egyszerűen csodálatos.

Tisztítja az egész szervezetet, vért és szöveteket, az idegek normális erejét visszaadja és az egészség csakhamar ismét helyreáll.

Ára: 6 üveg 6 kor., 12 üveg 10 kor. A szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett vámmentesen történik. Megrendeléseket elfogad Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

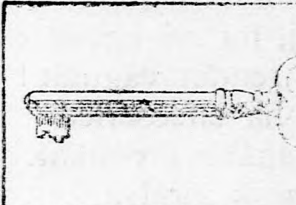
Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Kopaszfejű voltam!

Kevés évvel ezelőtt fejem még kopasz volt. Atyám és nagyapám is kopaszfejűek voltak. Anyám haja természetlő fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolattal, hogy kopaszfejű maradok, míg egy napon, Svajczban való kirándulásom alkalmával, Epstein L. világhírű vegyészszel Baseltől megismerkedtem, ki tőlem társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdezte, vajjon nem kívánom-e, hogy dús hajzattal bírjak?

Természetesen feletle kíváncsi lévén, igenlőleg feleltem. Erre elbeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegyészeti tanulmányozta és különösen a haj betegségekkal foglalkozott. Szavai megerősítésére mindjárt adott is egy doboz «Sámson» nevű hajnövesztőt. Rövid ideig használtam a preparátust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és negyven nap múlva fejem teljesen be volt fedve. A kenőcs egy részét két barátomnak juttattam; az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. A hajtalaj erősbülése mindkét esetben bámulatos volt. Ezóta árusítom a «Sámson» pomádét, melyet a felfedezőmtől nyerem. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának száakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincsen számára fényes etikettám. A hajtalajra való rendkívüli táplálócserjén kívül előnyei a haj növényének felélesztésében és annak fentartásában állanak. Kezessek, hogy a bőrre vagy hajra ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Hogy mindenki szerem értékéről meggyőződhessek, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csekély árért egy további mennyiséget küldök. 1 doboz 6 korona, 3 doboz 12 korona, 6 doboz 20 korona.

Főelárusító Magyarország részére:
D. SCHÖN
Bécs, VI., Campendörferstrasse 35.
Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudja, ingyen küldök egy kis próbát ingyen beküldök.

Karcsúság

és egyuttal tartós egészség elérésére tessék használni a növényekből készített **valódi keleti tündér-cseppeket.** Nincs erős test, nincs erős eszt, hanem fiatalos nyúltság, tetszetős alak, graciózus formájú test, az életmód változtatása nélkül. Teljesen veszélytelenül soványító kúra. Kellemes, egyszerű használati mód. Nem diétetika. Nem gyógyszer. Természetes növénykivonatokból áll. Hogy az egészségre nincs káros hatással. Természetes hatása. Csak elismerő nyilatkozatok.

Ezen orvosi kiválósgoktól jónak talált cseppek nyúltságra teszik a testet, de az egészségre nincs káros hatással, mint más készítmények. Nem használati hatással, hanem direkt az emésztésre és a zsírsavak elvezetésére hat. Kíméletesebb hatással bír, mint a test ruganyosabb és erősebb teszik. **Ára: Kíméletesebb hatással bír, mint a test ruganyosabb és erősebb teszik. Ára: Kíméletesebb hatással bír, mint a test ruganyosabb és erősebb teszik.**

Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

A szép kebel

A legelőkelőbb női haj, melyben a természet a legkevesebb bökést. A hölgyek tehát örömmel fognak értesülni, hogy létezik egy teljesen veszélytelen szer, melylyel a természetet szelíd módon könyzerithetjük, hogy a tekintetben kevésbé fukar legyen. Ez az előkelő hölgyek előtt már ismeretes szer a **valódi keleti Vénus-bálsam,** melyet a leghíresebb orvosok javallják és tenyleg azon tulajdonsággal bír, hogy a kebleket kifejleszti és újra helyrehozza, a szöveteket erősíti, a vállak csontjainak elmozdítását elősegíti. Hatása általában bizonyos emelkedést kölcsönöz. Hatása abban áll, hogy a táplálék átváltását plasztikus állapotba megkönnyíti és elősegíti, mely utóbbiak a kebel táplálékának le. A már egyszer elért siker a jövőben minden különös kezelés nélkül fennáll. Eltelt hatása folytán a **valódi keleti Vénus-bálsam** azonkívül friss arczsínit kölcsönöz, az arczonaszak szepíti és egészben fiatalít. Minden természet részére hasznos, épp úgy a kifejlődésben levő fiatal leány, mint már teljesen kifejlett asszony számára. Ugyanaz a sovány, hűszegény férfiaknál is hasonló szolgálatot tesz. Semmi esetben sem lehet a legkevesebb sem ártalmas az egészségre. — Ára egy nagy üvegnek, sokáig eltar, 5 kor., 3 üveg 12 kor., 6 üveg 20 kor. — Szétküldés titoktartás mellett, vámmentesen, utánvétel vagy előleges fizetés ellenében. — Rendelések címzendők:

Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.